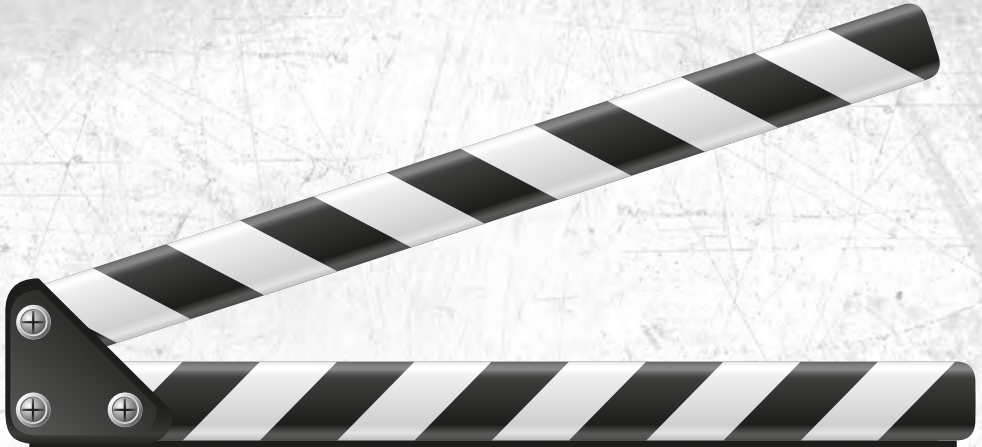

WIREscope FilmEU Newsletter 1

Newsletter 1 (január – marec 2025)

Názov projektu: Widening Innovation Research Scope in FilmEU

Kód projektu: 09I01-03-V04-00091

Výzva: 09I01-03-V04 – Matching granty ku zdrojom získaným v rámci programu Horizont 2020 a Horizont Európa Investícia

Úvodné slovo

Milé kolegyne, milí kolegovia,

spoločne otvárame prvé číslo newslettera projektu Widening Innovation Research Scope in FilmEU (WIREscope).

Kladieme si otázky, ktoré si budeme klásť počas riešenia nášho projektu spoločne s ostatnými univerzitnými a výskumnými pracoviskami Európy. Je pravdepodobné, že hľadanie odpovedí nás privedie k ďalším otázkam, výskumným témam a názorom.

Funded by the EU NextGenerationEU through the Recovery and Resilience Plan for Slovakia under the project No. 09I01-03-V04- 00091.

Financované Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN OBNOVY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VÝSKUMU, VÝVOJA A MLÁDEŽE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Naše smerovanie vychádza z logiky vysokoškolského priestoru po Bolonskej deklarácii: tretí stupeň vzdelávania je pevne previazaný s výskumom, aj na umeleckých školách, ktoré poznanie nielen sprostredkúvajú, ale aj vytvárajú.

Čo na VŠMU rozumieme pod umeleckým výskumom, prečo ho potrebujeme, ako ho chceme ďalej rozvíjať a kde sa v európskom ekosystéme výskumu vidíme?

Ako implementovať do výstupov, do výučby a do procesov terminológiu a postupy umeleckého výskumu? Ako priniesť túto oblasť na našu akademickú pôdu tak, aby sa umelecký výstup stal bežným štandardom – tak ako je tomu na zahraničných vysokých školách? Ako inšpiráciu ponúkame aj prístup partnerskej školy JAMU (Umelecký výskum na JAMU, 2024, PDF: https://www.jamu.cz/wp-content/uploads/2024/01/Umelecky-vyzkum-na-JAMU.pdf).

Umelecký výskum ako jadro FilmEU a WIRE

VŠMU je od novembra 2023 súčasťou Aliancie filmových škôl s názvom FilmEU+. Jedným z kľúčových posolstiev Aliancie je, že umelecký výskum nestojí na periférii záujmu, ale tvorí jadro viacerých jej aktivít.

Aliancia FilmEU si uvedomuje, že poznatky a nové prístupy sú nevyhnutnou súčasťou rozvojových aktivít všetkých partnerských škôl. Na stránke projektu WIRE by FilmEU (https://wire.filmeu.eu/) sa uvádza, že projekt sa venuje transformácii partnerov na inštitúcie, ktoré stavajú výskum a inovácie (R&I) v oblasti filmu a mediálneho umenia do stredu svojich aktivít.

Podoba FilmEU_RIT (Research, Innovation, Transformation) (https://www.filmeu.eu/research/filmeu-rit) jasne artikuluje túto víziu: Aliancia sa snaží spoločnou výskumnou agendou posilniť individuálne inštitúcie tak, aby sa výskum v oblasti filmových a mediálnych umení stal integrálnou súčasťou ich identity.

Vo význame to znamená:

- definovať a implementovať spoločné stratégie pre umelecký výskum,
- vytvoriť spoločné digitálne nástroje, metodologické mechanizmy a výskumné klastre (Dynamic Clusters) v rámci FilmEU,
- podporovať praktickú, umeleckou tvorbou podloženú výskumnú agendu, ktorá je kritická, reflexívna a technologicky citlivá.

Týmto spôsobom sa FilmEU odlišuje: nejde len o výučbu filmu a mediálnych umení, ale o integrovanú prax vedy, umenia a inovácie – a WIREscope na to nadväzuje ako súčasť implementácie v našom prostredí.

Otázky, ktoré prijímame – a ktoré chceme otvárať

FilmEU + WIRE kladú dôraz na kapacitu (capacitation) – to znamená budovanie kapacít v personálnom, technologickom a metodologickom zmysle (https://wire.filmeu.eu/).

Pre nás na VŠMU to prináša nasledujúce otázky:

- Ako môžeme adaptovať princípy FilmEU tak, aby výskum v umení (v rôznych podobách) realisticky fungoval v slovenskom akademickom prostredí?
- Aké sú mechanizmy, ktoré potrebujeme – metodologické, technologické, administratívne – aby umelecký výskum vstúpil do bežnej praxe?
- Ako sa zapojíme do už existujúcich klastrov FilmEU (Dynamic Clusters) a využijeme spoločné partnerstvá pre výskum medzi školami?
- Ako prepojíme akademickú reflexiu s umeleckou tvorbou tak, aby sa dielo samo stalo výskumným výstupom v zmysle bežne akceptovanej európskej praxe?

Tieto otázky nie sú náhodné – vychádzajú z ambícií FilmEU a modelov, ktoré už Aliancia stavia ako východisko.

Umelecký výstup chceme vidieť nielen ako prezentáciu, ale ako významný výskumný počin, sprevádzaný dokumentáciou, komentárom a kontextom – a to v duchu modelu, ktorý nastoľuje FilmEU a WIRE, s cieľom prinášať nové poznatky a inovácie do pedagogickej, umeleckej aj výskumnej činnosti VŠMU.

Vízia WIREscope + FilmEU: prepojiť lokálne a európske výskumné pole

V rámci projektu WIREscope chceme, aby VŠMU využila rámce FilmEU a výhody Aliancie na to, aby sme sa stali aktívnou súčasťou európskej výskumnej mapy umeleckého výskumu. Niektoré konkrétne prvky, ktoré považujeme za dôležité:

- adaptovať a implementovať prvky stratégie FilmEU u nás (napr. spoločné výskumné klastre, zdieľané nástroje, koordinované metodické platformy),
- participovať v pilotných výskumoch a projektoch WIRE a FilmEU,
- zveľaďovať kapacity pre výskum – metodickú podporu, technickú infraštruktúru, výučbu výskumných prístupov,
- snažiť sa o to, aby umelecké výstupy našich pedagógov a študentov mohli byť publikované a prezentované aj v rámci FilmEU Research a WIRE iniciatív.

Týmto spôsobom by sme sa nielen prispôsobovali európskym štandardom, ale zároveň ich spolutvorili – v kontexte našej umeleckej praxe, kultúrneho prostredia a akademickej tradície.

Pozvánka do dialógu

Toto prvé číslo považujme za otvorenú výzvu – k diskusii, k spoločenstvu otázok a k spoločnému budovaniu. V nadchádzajúcich číslach prinesieme konkrétne aktivity, výzvy, projekty a výsledky – no už teraz veríme, že každý z vás môže mať miesto v tom, ako bude umelecký výskum na VŠMU rásť v súlade s medzinárodnou víziou FilmEU a WIRE.

Naše smerovanie k SAR

Jedným z cieľov VŠMU je zapojiť sa do činnosti Society for Artistic Research (SAR) – medzinárodnej asociácie založenej v roku 2010, ktorá zastrešuje univerzity, umelecké školy a výskumné inštitúcie z celej Európy a postupne aj zo sveta.

SAR je jedinečná tým, že systematicky podporuje umelecký výskum ako legitímnu a rovnocennú formu poznania. Poskytuje priestor na zdieľanie výstupov, diskusií a metodologických prístupov a rozvíja kritický dialóg medzi umelcami, pedagógmi a akademickými pracovníkmi.

Hlavným nástrojom SAR je Research Catalogue (RC) – otvorená online platforma, kde je možné publikovať umelecký výskum vo všetkých jeho formách: text, obraz, zvuk, video či interaktívne multimédiá. RC funguje nielen ako databáza, ale aj ako medzinárodné fórum, kde sa stretávajú rôzne prístupy a vznikajú nové spolupráce.

Členstvo v SAR by nám umožnilo:

- aktívne vstúpiť do európskej debaty o umeleckom výskume,
- prezentovať projekty VŠMU v prostredí, kde sa stretávajú vedúce umelecké školy,
- poskytnúť našim pedagógom, doktorandom a študentom prístup k medzinárodnej platforme a možnostiam peer-review,
- získať priestor pre spoluprácu na projektoch a účasť na každoročných konferenciách SAR.

Viac informácií o činnosti SAR nájdete na stránke: https://societyforartisticresearch.org/

The End